

REGERINGSRÄTTEN



RÄTTSFALL

Kostnader för skogsplantering

A. H. erhöll vid inkomsttaxering år 1955 icke avdrag för kostnader för skogsplantering, som föranletts av att en åkermosse, på lantbruksnämndens rekommendation, utlagts till skogsmark i samband med sjöreglering. (RR:s utslag den 3/3 1964).

B. Lantbrukaren J. yrkade vid 1958 års inkomsttaxering avdrag för kostnader för skogsplantering å områden som enligt uppgift tidigare varit skogsbärande men icke de senaste åren. Avdrag vägrades, enär utredningen i målet gäve vid handen, att skogsplanteringen företagits under sådana omständigheter att densamma vore att hänföra till nyodling. RR:s utslag den 3/3 1964.)

Anm.: Jämför t. ex. RÅ 1953 not. 1507, 1955 not. 2057 och 1959 not. 129 (Skattenytt 1954 sid. 17, 1956 sid. 190 och 1959 sid. 192).

Fastigheter gemensam förvärvskälla?

Besvär av kaptenen E. angående inkomsttaxering år 1957. — E. ägde två hyresfastigheter, belägna på olika håll i Stockholm. Fastigheterna hade tidigare ingått i ett fastighetsbolag, som emellertid E. måst upplösa. De sköttes av samma person från samma kontor och gemensamma leverantörer hade anlitats. Fastigheterna ansågs utgöra skilda förvärvskällor. (RR:s utslag den 3/3 1964.)

Anm.: Jämför t. ex. RÅ 1958 ref. 1 (Skattenytt 1958 sid. 168).

Garageförenings beskattning

Besvär av Garageföreningen Hässelby Gård VIII, ekonomisk förening, angående inkomsttaxering år 1960. — Föreningen har enligt sina stadgar till ändamål att främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom att till medlemmarna uthyra garageplatser i garagebyggnader, uppförda å vissa till föreningen upplåtna markområden inom stadsdelen Hässelby Gård i Spånga församling. Enligt stadgarna må till medlem i föreningen antagas innehavare av tomträtt till någon av tomterna inom ett område, benämnt Hässelby Gård VIII, som har för avsikt att utnyttja föreningens garagebyggnader. Dock äger föreningens styrelse i undantagsfall rätt att bevilja annan medlemskap i föreningen. Vidare framgår av stadgarna, att vid föreningsstämma varje medlem har en röst.

RR yttrade: Inkomsten av ifrågavarande verksamhet är att hänföra till inkomst av annan fastighet. — På grund av avfattningen av 24 § 3 mom., och 25 § 3 mom. KL samt punkt 3 av anvisningarna till förstnämnda paragraf kunna de särskilda beräkningsgrunder som angivas i sagda båda moment lagligen icke tillämpas. Inkomsten av verksamheten skall därför, såsom KR funnit, beräknas enligt be-

stämmelserna i 24 § 1 mom. och 25 § 1 mom. KL, varvid såsom intäkt skall upptagas hyresvärdet av de garageplatser, som föreningen upplåtit till medlemmarna. — Med hänsyn till vad som förekommit vid tillkomsten av den lagstiftning rörande beskattningen av bostadsföreningar och bostadsaktiebolag, som föregick nuvarande schablonregler, får frågan om beskattningen av sådan och därmed jämförliga företag anses uttömmande reglerad i 24 och 25 §§ KL. Föreningens yrkande, att hyresvärdet, med motsvarande tillämpning av 29 § 2 mom. samma lag, skall upptagas allenast till vad som uppburits i tillskott från medlemmarna kan därför — oavsett om föreningen må anses vara kooperativ — icke vinna bifall. Nämda värde skall i stället upptagas till sitt verkliga belopp, och anledning saknas att frångå det värde KR i enlighet härmed bestämt (30 kr i månaden för varje garageplats). (RR:s utslag den 10/3 1964.)

Kommanditbolag: skenavtal eller ej?

Besvär av direktören F. angående inkomsttaxering år 1951. — Avtal om kommanditbolag mellan F. och hans familj med villkor bl. a. angående lön till F. själv och hans hustru samt i övrigt lika vinstfördelning mellan familjemedlemmarna — inklusive omyndiga barn — ansågs icke ha tillkommit för skens skull. Då hustrun såväl genom eget arbete som genom kapitalinsats tagit del i den av kommanditbolaget bedrivna verksamheten, ansågs F. icke skattskyldig för vad hustrun uppburit såsom delägare i bolaget men väl för vad barnen, vilka tillhört hans hushåll, uppburit utöver skälig ränta å deras hos bolaget inestående kapital. (RR:s utslag den 28/1 1964.)

Organisationsaktier

Besvär av Aktiebolaget C. & Co angående inkomsttaxering år 1959. Aktiebolaget C. var ett svenskt s. k. svart rörelsedrivande bolag, som innehade bl. a. agentur för ett amerikanskt fabriksföretag, förutom i Sverige, även Danmark. För detta syfte hade C. jämte en dansk maskinagenturfirma bildat ett danskt försäljningsbolag. Med hänsyn till C:s inflytande över och intresse i det danska bolaget ansågs att C:s innehav av aktier i det danska bolaget utgjorde ett led i organisationen av dess agenturverksamhet och att C. således icke var skattskyldigt för utdelning från det danska bolaget. (RR:s utslag den 18/2 1964.)

Till ekonomisk förenings reservfond överförda efterlikvider från medlemmar som utträtt ur föreningen — kapitaltillskott eller inkomst?

Besvär av Ådalarnas Skogsägareförening u. p. a. angående inkomsttaxering år 1954. — Enligt föreningens stadgar är varje föreningsmedlem skyldig att delta i föreningen med ett efter vissa grunder bestämt antal insatser. Insatserna bokfördes i föreningen å särskilda konton. — PN inkomstbeskattade föreningen för ett belopp av 15.473 kr, som motsvarade å sådana konton bokförda belopp som under beskattningsåret avgångna medlemmar icke ägt utbekomma och vilka belopp av föreningen överförts till reservfonden. — KR fastställde PN:s beslut härutinnan.

RR yttrade: Av utredningen i målet framgår, att ifrågavarande belopp å 15.473 kr utgjort vissa medlemmar tillkommande efterlikvider för leveranser, att medlemmarna genom att avgå ur föreningen gått förlustiga beloppet samt att föreningen i samband därmed överfört

beloppet till föreningens reservfond. — Vid nu angivna förhållanden kan beloppet icke anses utgöra kapitaltillskott från medlemmarnas sida utan måste betraktas såsom en inkomst i föreningens rörelse. (RR:s utslag den 10/3 1964; två regeringsråd var skiljaktiga och anförde: Föreningen har upplyst, att den tidigare fått avdrag för beloppet 15.473 kr därför att det utgjort efterlikvid till medlemmarna. Emellertid har beloppet, för vilket medlemmarna blivit skattskyldiga, för deras räkning överförts till insatsers konto. Härigenom har beloppet mist sin natur av efterlikvid, och den omständigheten, att föreningen tidigare fått avdrag för detsamma, kan icke medföra, att den blir skattskyldig därför, då beloppet överförts från insatsers konto till reservfonden. Ej heller av annat skäl kan sistnämnda överföring föranleda, att skattepliktig intäkt uppkommer för föreningen.)

Fråga om moderbolags rätt till avdrag för beräknad ränta å räntefria lån som tillhandahållits av dotterbolag

Besvär av Aktiebolaget W. & Co angående inkomsttaxering år 1956. — Aktiebolaget W. (moderbolag) hade upptagit räntefria lån från helägda dotterbolag. — PN vägrade moderbolaget avdrag för beräknad ränta å lånen från dotterbolagen, vilka beskattats för beräknad ränteinkomst. Moderbolaget hade icke bokfört någon ränteutgift, hänförlig till ifrågasvarande lån. — KR: ej ändring.

RR lämnade besvären utan bifall med följande motivering: Den omständigheten, att — då dotterbolagen icke betingat sig ränta å sina fordringar hos moderbolaget — till beskattning hos dotterbolagen upptagits beräknad ränta å fordringarna, bör visserligen i och för sig medföra, att

moderbolaget får göra motsvarande avdrag. Emellertid få samtidigt dotterbolagen anses hava lämnat moderbolaget utdelning med belopp, motsvarande den beräknade räntan. För detta belopp, vilket dotterbolagen ej äga avdraga, är moderbolaget skattskyldigt. För moderbolaget motsvaras således den beräknade ränteutgiften av en beräknad utdelning å samma belopp, och då utdelningen icke redovisats som intäkt, får avdrag icke heller göras för ränteutgiften. (RR:s utslag den 18/2 1964.)

Anm.: Angående borgenärsföretagets skattskyldighet för beräknad ränta å räntefritt lån vid intressegemenskap, se t. ex. RÅ 1959 not. 312 (Skattenytt 1959 sid. 319).

Sjukvårdskostnader

Besvär av civilekonomen L. angående inkomsttaxering år 1955. — L. innehade förutom annan anställning även en befattning som sekreterare i Europarörelsens Svenska Råd med ett arvode av 400 kr i månaden. Då L. under beskattningsårets första sex månader måst vara på sjukhus på grund av sjukdom, hade han för att kunna behålla sin sekreterartjänst nödgats lägga in sig på ett privat sjukhus med enskilt rum med telefon, där han också kunde ta emot för tjänsten erforderliga besök. Merkostnaden härför i jämförelse med vistelse på ett vanligt allmänt sjukhus beräknades överstiga 5.000 kr. L. yrkade avdrag för merkostnaden med 2.400 kr, motsvarande arvoden för sex månader. — PN och KR vägrade avdrag. — RR medgav däremot avdraget, enär kostnaden finge anses ha varit nödig för tjänstens fullgörande samt den med hänsyn till omständigheterna icke borde hän-

föras till levnadskostnad. (RR:s utslag den 3/3 1964.)

Fördyrade levnadskostnader vid arbete å annan ort än bostadsorten.

Besvär av TI angående fil. mag. fru H:s inkomsttaxering år 1959. — Fru H., som bodde i Uppsala, där hennes man hade arbetsanställning, yrkade avdrag med 1.125 kr för fördyrade levnadskostnader på grund av tjänstgöring såsom ämneslärarkandidat vid lärarhögskolan i Stockholm, dit hon rest dagligen. — I motsats till PN medgav KR avdraget, enär det med hänsyn till omständigheterna i målet icke skäligen kunde ifrågasättas, att fru H. skolat avflytta till tjänstgöringsorten. — RR fastställde dock PN:s beslut, enär fru H. icke såvitt framginge av vad i målet förekommit till följd av tjänstgöringen i Stockholm måst vidkännas sådana ökade levnadskostnader, att avdrag borde medgivas henne enligt föreskrifterna i punkt 3 andra stycket anvisningarna till 33 § KL. (RR:s utslag den 28/2 1964.)

Fördyrade levnadskostnader vid arbete å annan ort än bostadsorten

Besvär av varvsarbetaren K. angående inkomsttaxering år 1957. — K., ca 67 år gammal, var gift och bosatt å egen fastighet belägen 53 km från det varv, där han var anställd sedan många år tillbaka. K. erhöll ej avdrag för fördyrade levnadskostnader; den omständigheten att K. trots den långvariga arbetsanställningen kvarbott i den honom tillhöriga bostadsfastigheten ansågs ej vara av beskaffenhet att berättiga till avdrag för därav föran-

ledda ökade levnadskostnader. (RR:s utslag den 26/2 1964.)

Anm.: Se artikel av L. Lindquist i Skattenytt 1961 sid. 168 ff.

Fördyrade levnadskostnader

Besvär av byråsekreteraren Z. angående inkomsttaxering år 1956. — Z., som var byråsekreterare vid centralt ämbetsverk i Stockholm, där han var bosatt med sin familj och där även hans hustru hade anställning vid annat verk, åtnjöt tjänstledighet från sin befattning under tiden den 23/8 1955— den 22/2 1958, under vilken tid han fullgjorde tingstjänstgöring i Boden. — PN medgav avdrag för hemresor med 500 kr men vägrade yrkat avdrag för fördyrade levnadskostnader. — KR: ej ändring. — RR förklarade dock att det med hänsyn till att tingstjänstgöringen omfattat en tid av endast 2½ år samt att hustrun haft arbete i Stockholm skäligen icke kunde ifrågasättas att Z. skolat avflytta till Boden. Z. var i följd därav berättigad till skäligt avdrag för den ökning av levnadskostnaderna som föranletts av tingstjänstgöringen, kostnader för resor till familjen inräknade. Denna ökning finge uppskattas till 1.500 kr. (respektive 4.000 kr vid 1957 års taxering.) (RR:s utslag den 17/3 1964.)

Författarstipendier

A. Besvär av vattenrättsdomaren af K. angående inkomsttaxering år 1956. — af K. hade av Emil Heijners Stiftelse för rättsvetenskaplig forskning efter ansökan tilldelats anslag under åren 1954 och 1955 för utgivande genom visst förlag av en kommentar rörande vissa delar av vattenlagen. De belopp, som af K. på grund härav uppburit ansågs ha karaktär av ersättning för ett av af K. utfört arbete

och förty utgöra skattepliktig inkomst. (RR:s utslag den 26/2 1964.)

Anm.: Jämför RÅ 1962 ref. 24 (Skattenytt 1962 sid 443).

B. Besvär av TI angående författaren B:s inkomsttaxering år 1958. — B. hade utan ansökan erhållit ett stipendium från ett bokförlag, som, utan att någon särskild fond eller stiftelse förelåg för ändamålet, genom en särskilt utsedd stipendienämnd utdelade 12.000 kr om året till förtjänta författare. — PN beskattade stipendiet men KR undanröjde beskattningen, enär ifrågakvarande stipendium finge anses ha tilldelats B. som erkänsla för tidigare utövad litterär verksamhet samt den omständigheten, att utgivaren av stipendiet må hava varit berättigad att vid sin inkomstberäkning åtnjuta avdrag för utgiften i fråga icke föranleddes till att stipendiet för mottagaren utgjorde skattepliktig intäkt. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 26/2 1964.)

Periodiskt understöd till fader: skilda hushåll eller ej?

Besvär av TI angående kontoristen Greta W:s inkomsttaxering år 1959. — Greta W., född 1927, ägde jämte sin fader andelar i en bostadsförening, vars fastighet hade fyra bostadslägenheter. Av dessa disponerade Greta W. och hennes föräldrar var sin. — PN medgav Greta W. avdrag för periodiskt understöd till fadern med 1.500 kr. — TI anförde besvär och framhöll att det inte vore sannolikt att Greta W. och hennes föräldrar hade skilda hushåll. — KR: ej ändring, enär utredningen i målet finge anses giva vid handen, att Greta W. och föräldrarna hade skilda hushåll. — Med anledning av TI:s fullföljda talan upplyste Greta W.

hos RR bl. a., att hennes anställning i stor utsträckning förde med sig kvällsarbete, varför hon ofta intog även kvällsmåltiderna på arbetsplatsen eller i staden. Föräldrarna var gamla och klena, varför hon, de gånger måltider intogs gemensamt, fick svara för kostnaderna. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 26/2 1964.)

Anm.: Se bl. a. Hellner, Periodiska understöd och underskott, sid. 79—81.

Fråga om skattskyldighet för dödsbo för förskott å beräknat tantiem, som uppburits av den avlidne, men för vilket dödsboet vore återbetalnings-skyldigt

Besvär av dödsboet efter direktören F. angående eftertaxering för år 1956. — F. avled den 3/12 1955. Dödsboet uppgav i en år 1956 avlämnad deklaration, att F. under beskattningsåret uppburit lön såsom verkställande direktör i Aktiebolaget N. med 18.000 kr. Dödsboet taxerades i enlighet med deklarationen.

Sedan dödsboet år 1958 eftertaxerats för ett av F. under 1956 ytterligare upp- burret belopp av 18.000 kr och eftertaxeringen faststälts av KR, yttrade RR: Utredningen i målet ger vid handen, att F. under beskattningsåret utöver kontraktsenlig lön å 18.000 kr av bolaget uttagit ytterligare 18.000 kr såsom förskott å beräknade framtida inkomster av tantiem. Såvitt handlingarna i målet utvisa har F. emellertid icke blivit berättigad till någon mot nämnda förskott svarande tantieminkomst. — Enär dödsboet vid sådant förhållande får antagas ha blivit återbetalnings-skyldigt för det förskotterade beloppet, samt den omständigheten, att bolaget, enligt vad i målet blivit upplyst, i sitt bokslut per den 31/12 1955 avskrivit sin på grund av förskottsbelatningen upp-

komna fordran såsom osäker, icke i och för sig innebär, att fordringsrätten upphört, alltså och då ej heller i övrigt förekommit omständighet på grund varav ifrågavarande belopp må anses utgöra för dödsboet skattepliktig inkomst, finner RR skäligt att, med upphävande av KR:s utslag, undanröja den dödsboet påförda eftertaxeringen. (RR:s utslag den 23/1 1964.)

Fast driftställe eller ej.

Besvär av Borås stad angående Svenska Väg AB angående inkomsttaxering år 1956. — Bolaget — med säte i Stockholm — ansågs icke ha utövat rörelse från fast driftställe i Borås genom tillverkning och försäljning av produkter från ett bolagets asfaltsverk, som var uppställt å stadens mark. (RR:s utslag den 13/2 1964.)

Formella förutsättningar för eftertaxering på grund av oriktigt avdrag för periodiskt understöd

Besvär av civilekonomen G. angående eftertaxeringar för åren 1956—1960. — G. hade vid de ordinarie taxeringarna yrkat och fått avdrag för periodiskt understöd till en dotter med angiven adress i USA. — KR eftertaxerade, enär G. i de åren 1956—1960 avgivna deklarationerna icke lämnat sådana uppgifter att därav kunnat förstås, att understödet utgått till dotterns undervisning eller uppfostran, samt G. därigenom föranlett, att han icke blivit rätteligen taxerad. G. hade invänt bl. a., att han vid avlämnandet av sin år 1953 avgivna deklaration samtidigt ingivit utdrag av dom i äktenskapsskillnadsmål, innehållande alla för skattskyldighetens bedömande i förevarande hänseende nödiga uppgifter. Han hade också tagit för

givet, att utdraget på övligt sätt överförts från tidigare till senare deklarationer. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 26/2 1964.)

Formella förutsättningar för eftertaxeringar?

A. Besvär av TI angående eftertaxering för år 1956 beträffande fabriken E. — Vid ordinarie inkomsttaxering för år 1956 beräknades E:s inkomst av rörelse med hänsyn tagen till bl. a. anmärkningar som vid taxeringsrevision gjorts beträffande beloppen av utgående varufordringar, -lager och -skulder jämte ett mindre skönsmässigt tillägg.

Vid förnyad taxeringsrevision år 1958 gjordes åter anmärkningar beträffande posterna för utgående varufordringar och varuskulder, varför ytterligare höjning med 3.093 kr föreslogs skola ske genom eftertaxering. — PN beslöt i enlighet därmed.

KR yttrade: Med anledning av vad som förekommit vid bestämmandet av E:s inkomsttaxering år 1956 kan densamma icke anses grundad på E:s deklaration i sådan omfattning att förutsättningar för eftertaxering föreligga. KR prövade därför lagligt att, med ändring av PN:s beslut, undanröja eftertaxeringarna. — RR lämnade TI:s besvär utan bifall. (RR:s utslag den 10/3 1964.)

B. Besvär av TI och civilingenjören Ö. angående eftertaxering för år 1958 beträffande Ö. — PN ansåg att Ö., som under 1957 gjort en resa till USA för en kostnad av 12.302 kr, därigenom haft en skattepliktig löneförmån från arbetsgivaren, värd 5.000 kr, varför PN eftertaxerade Ö. för detta senare belopp. — Hos KRYrkade Ö. undanröjande av efter-

taxeringen eller att i vart fall inte eftertaxeras för mer än inbesparade levnads-kostnader. Han uppgav, att resan anordnats av Svenska Byggnadsentreprenörföreningen såsom en gruppresa för att bereda föreningens medlemmar tillfälle att studera byggnadsverksamhet i USA samt att han haft arbetsgivarens uppdrag att delta i resan. — KR nedsatte eftertaxeringen till 2.000 kr. —

RR yttrade: Den i målet förebragta utredningen ger icke anledning till antagande, att Ö. genom att på arbetsgivarens bekostnad företaga den ifrågavarande resan tillförts skattepliktig förmån utöver det värde, vartill hans inbesparade levnads-kostnader under tiden för resan kunnat skattas. Vad som sålunda undgått taxering är att anse såsom ringa. Enär jämlikt 114 § taxeringsförordningen eftertaxering därför ej må åsättas, prövar RR lagligt att ... undanröja eftertaxeringarna. (RR:s utslag den 11/3 1964.)

C. Besvär av TI angående eftertaxering för år 1958 av byggnadsingenjören L. — RR yttrade: Med hänsyn till vad som upplysts om L:s verksamhet såsom byggnadsingenjör och arkitekt är verksamheten att hänföra till rörelse. Enligt 41 § KL jämte punkt 1 av anvisningarna till samma paragraf skall inkomst av rörelse beräknas enligt bokföringsmässiga grun-

der, och i följd därav vid inkomstberäkningen hänsyn tagas ej blott till de kontanta intäkterna utan även till — bland annat — fordringar i rörelsen. — L. har i sin år 1958 avgivna självdeklaration såsom intäkt i verksamheten uppgivit sex under beskattningsåret kontant influtna belopp å sammanlagt 25.715 kr samt såsom omkostnader 8.472 kr, som avrundats till 8.500 kr. Inkomsten av verksamheten har angivits till 17.215 kr. — Enligt vad numera blivit utrönt har L. emellertid vid beskattningsårets utgång haft utestående fakturerade fordringar i rörelsen till ett belopp av 6.598 kr. — Genom sin underlåtenhet att vid den i deklarationen redovisade inkomstberäkningen taga hänsyn till sistnämnda belopp eller att eljest lämna uppgift därom får L. — oaktat han i deklarationens sammanställning för taxering till statlig förmögenhetsskatt bland tillgångarna upptagit fordringar, vars art icke angivits, till ett belopp av 15.000 kr. — anses ha lämnat oriktigt meddelande. Detta meddelande har följts vid taxeringen och L. har med föranledande därav blivit för lågt taxerad. — På grund av det anförda prövar RR rättvist att, med ändring av KR:s utslag, eftertaxera L. för inkomst av rörelse 6.598 kr, som genom berörda förfarande år 1958 undgått taxering. (RR:s utslag den 11/3 1964.)